

Meie vallast pälvis Raplamaa Aasta Ema 2003 tiitli pr Katrin Bortnik

Vallavalitsus õnnitleb tunnustuse puhul ja soovib tublile emale jätkuvat rõõmu oma perest. Pidagu paika vanasõna, et tublil emal on tublid lapsed.

Sotsiaalnounik Mare Käpp iseloomustab Katrin Bortnikut nii:

Bortnikute peres on 5 last. Hoolt ja armastust vajavad kõik, ka laste rõõmuks võetud koerad-kaasid ja hobune, sigadest-kanadest rääkimata. See kõik ei käi üle jõu ühele rõõmsameelsele, töökale ja tublile emale. Kodustes töödes on suur abi lastest. Pere on töökas ja kokkuhoidev. Peetakse ühiselt tähtpäevi, küpsetised on ema tehtud. Ühiselt tegeldakse jalgrattaspordiga ja osaletakse aktiivselt terve perega alati suurte perede erinevatel suvepäevadel ja muudel üritustel. Tugev ja terve eesti pere! Kodus on igal lapsel oma ülesanded koduste tööde tegemisel, sest ülekaal on ju meesperel, ema ja üks tütar ei jõua kõike. Ühiselt suudetakse palju, kõik pere liikmed on töökad ja tublid.

Ema Katrin on kodune, toidab rinnaga veel 1,5 aastast poega. Tegeleb koduste töödega: kasvatab aiavilja, kartuleid müügiks, seapõrsaid müügiks. On Suure Pere Ühingu juhatuse liige,

harrastab ratsasporti, selleks on kodus ka hobune, meeldib õmblemine ja küpsetamine ja jalgrattaspord.

Isa Peeter töötab autojuhina ASis Ingle. Viibib tihti kodust eemal, aga peret on vaja toita. Vabal ajal tegeleb palju poegade ja õpetab neile autoehitust ning motosporti aluseid.

Poeg Maiko on abiturient Rapla Vesiroosi Gümnaasiumis. Tegeleb autospordiga, mootor-ratastega ja treenib tihti jõusaalis. Harrastab jalgrattasporti. Tubli noormees.

Poeg Raivo õpib Kehtna Majandus- ja Tehnoloogiakoolis arvutitehitust. Tema põhiline huviala ongi arvuti, aga ka jalgrattaspord, vähemal määral ka autohuvi.

Tütar Krete lõpetab 6.klassi, käib laulmas laulustuudios ja diskotantsuklubis tantsimas. Armastab õmblemist ja osaleb pärliringis.

Poeg Tarmo lõpetab 4.klassi, tegeleb korvpalliga, käib saviringis. Otsib alles endale meelepärast tegevust.

Pisipoeg Markuse, kelle sünniaasta on 2001, huviks on kasvamine, tunneb end turvaliselt suure pere pesamunana ja ajab ema taga, kui peale tuleb "tissitusk". Tore ja rahulik põngerjas.

Selline on üks tubli ja üksmeelne pere Pae külast Ukri talust.

*Kas kuuled
kuidas kullerkupud
sahistavad tulles
mööda maa-aluseid
kanaleid rännates
et tulla ja jälle
naeratada päikesele
nagu mullugi samal ajal.*

*Ikka ja jälle
uuesti proovida
õnnelikuks teha
neid kes soovivad
näha ilu ja
nautida kuppude
kuma
olla olemas
kõikide jaoks
ja ikka iseendale.*

*Lihtsalt olla
niisama
tuules ja vihmas.
Lihtsalt olla
ja vaadata
päikese pihta!*

/Colleen Midell Keavast/

Täna lehes:

Tagastamatu toetus korteriühistutele	lk 2
Kuidas peaksime hääletama 14. septembril	lk 3
Jää hüvasti, söetriikraud	lk 4
Mis on see miski	lk 5
Lapsed jalgratastega sõiduteel	lk 6
Ärge kulutage oma raha...	lk 7

Vallamaja vastuvõtuajad

Alates maikuust saab kolmapäeviti vallamajas asju ajada ka pärast tööpäeva lõppu. Oleme tööl kella 18-ni. Reedel on tööpäev tunni võrra lühem – kella 16ni.

NB! Teenindame Teid

ESMASPÄEVITI 8.30-16.30, lõuna 12-13,

KOLMAPÄEVITI 8.30-17.30, lõuna 12-13

REEDETI 8.30-15.30, lõuna 12-13

**Info tel 75 357
Vallavalitsus**

Rootsi Kuningriigi toetusel teostuv projekt

TEADMISTE ÜLEKANDMINE EESTISSE:
EHITUSHOOLDUS TRADITSIOONILISTE
MATERJALIDEGA

LUBJASEMINARI PROGRAMM

**Kehtna Majandus- ja Tehnoloogiakoolis ehituse
õppehoones (hallis paviljonis) 14.- 15. juulil 2003.a.**

Lektorid: Knut Åkesson või Hans Hedlund, ECS-Teknik AB,
Rootsi

Lektor ja tõlk: Lea Täheväli Stroh, StrohKonsult EF, Rootsi
1. PÄEV

9.00-17.00 Sissejuhatus.

Ehitushoolde eesmärk ja vahendid.

Lubja keemia ja ringlus. Katsed fenoolftaleiiniga.

Erinevad lubjasordid ja nende valmistamine.

Lubjapasta valmistamine (film).

Lubimördi valmistamise põhimõtted.

Erinevate lubimörtide valmistamine (praktiline töö).

Sisseviskekiht, täitekihid ja viimistluskiht (praktiline töö).

Kvaliteedi kindlustamine süsihappeveega.

Krohvi uuesti kasutamine.

Puumajade krohvimine (film).

2. PÄEV

9.00-17.00 Eelmise päeva kokkuvõte.

Fassaade ettevalmistamine ja krohvimine (film).

Karniisid ja sooned (film).

Lubivärviga värvimine (film).

Lubivärvi proovide kogu "Lubivärv 90" tutvustamine.

Traditsioonilise lubivärvi valmistamine ja värvimine (praktiline
töö).

Lubi-liimvärvi ja traditsioonilise lubivärvi erinevused, lubi-liimvärvi
pigmenteerimine ja kasutamine (praktiline töö).

Soolad müüris - ohverkrohvimine (film).

Fassaadide probleeme (film).

Projektijuht: Lea Täheväli Stroh,

Aadress: Sankt Olofsgatan 10A, 753 12 UPPSALA, Rootsi;

Tel ja faks: 0046 18 12 66 85, **Mobiil:** 0046 709 96 13 19,

E-post: lea@stroh.nu,

Mobiil Eestis: 058 02 54 27

VALLAVOLIKOGUS

Volikogu istung toimus 20.mail, millest võttis osa 14 volikogu liiget. Kinnitati valla 2002. aasta eelarve täitmise aruanne ja Valtu spordimaja põhimäärus ning Kehtna Kunstide Kooli arengukava aastateks 2003 – 2005. Volikogu otsustas võtta kolm miljonit krooni laenu, et jätkata valla asutuste renoveerimistöid. Järgmisest õppeaastast Kehtna Põhikooli tööle asuva õpetaja tarbeks otsustati osta korter Kehtna alevikku. Kehtna valla heakorra- ja kaevetööde eeskiri suunati volikogu komisjonidele läbiarutamiseks ja omapoolsete ettepanekute tegemiseks. Järgmine volikogu istung toimub 17.juunil.

Kehtna Põhikooli hoolekogu

On lõppenud lastevanemate esindajate valimised kooli hoolekokku.

Esitatud kandidaatidest osutusid valituks **Mati Kutser, Mariann Kuusmann, Ülari Luisk, Urve Haasma ja Maie Oks**. Hoolekokku kuuluvad veel **Ulvi Koit** õpetajate ja **Eero Kalberg** Kehtna valla volikogu esindajana. Hoolekogu uus koosseis pidas oma esimese koosoleku 19. mail ning tegeles organisatsiooniliste küsimustega. Hoolekogu esimeheks valiti Eero Kalberg (kontakt 05011597 ja eero.kalberg@Kehtna.edu.ee), et ta hoolekogu eelmise koosseisu liikmena aitaks kanda edasi tehtava töö järjepidevust. Aseesimeheks valiti Mariann Kuusmann. Ühiselt arutati, kuidas ja millega on võimalik kaasa aidata kooli ja õpetamise arengule.

Hoolekogu esindab lastevanemate huvisid koolis ning aitab kaasa kooli ja üldsuse sidemete ning suhete harmoonilisele arengule. Kõik lapsevanemad võivad kooli esindajate kõrval oma murede ja ettepanekutega ka hoolekogu esindajate poole pöörduda.

Tahan siinkohal soovida uuele hoolekogule arukat tasakaalukust, palju jõudu ja visadust eesseisvate keerukate ülesannete lahendamisel ning tänan hoolekogu endise koosseisu lapsevanemaid Märt Riisenbergi, Anne Kersnat ja Alvar Timmit tehtud tõhusa kauaaegse töö eest.

Toivo NIINEMETS,
Kehtna Põhikooli direktor

Korteriühistud saavad tagastamatut toetust

Korteriühistud, korteriomanike ühisused ja elamuühistud hakkavad riigilt saama **tagasimaksmisele mittekuuluvat toetust**. Toetust antakse niihästi korterelamute piir- ja kandekonstruksioonide (vundament, keldriseinad, välisseinad, kandvad siseseinad, vahe- ja katuselaed, sissepääsud, trepikojad, katused, trepid, rõdud, lodzad, välisüksed, aknad.) rekonstrueerimiseks ja elektrisüsteemide (peakilp, maandused, jaotuskilbid, juhtmed, välisvalgustus, trepikodade valgustus, fonolukud) ennistamiseks. Toetust saavad enne 1990.a. valminud elamud.

Tasuta toetust antakse 10% ulatuses tööde maksumusest, summas kuni 200 krooni korterelamu ühe ruutmeetri üldpinna kohta.

Samuti antakse tasuta toetust **korterelamute tehnilise ülevaatuse tegemiseks**, seda kuni 50% töö maksumusest kuid mitte üle 4 000 krooni elamu kohta. Tehnilist ülevaatuset teevad riiklikusse erinõuetega tegevusaladel tegutsevate ettevõtjate registrisse kantud ehitusprojektide ja ehitusekspertiiside tegijad. Rapla maakonnas on vastavas registris OÜ Valtu Projekt, firma E-Projekt ja AS Sild.

Toetusi hakatakse andma Vabariigi Valitsuse määruse "Eesti Elamumajanduse arengukava" alusel ja neid väljastab riiklik rahandusamet Kredex. Taotluste avaldusi võetakse vastu vallavalitsuses, infot saab telefonil 75 660.

Jaak VITSUR,
majandus-ja arendusnõunik

Kehtna Kunstide Kool
kuulutab välja konkursi
klaveriõpetaja ametikoha täitmiseks
(koormus ~10 tundi nädalas).

Avaldus, CV ja haridust tõendavad dokumendid esitada
6. juuniks Kunstide Kooli direktor L. Saksingule
- Kehtna, Lasteaia 5
Info tel 75221

Aktiivsete ja edukate põllumeeste (aasta põllumehe valimisel antud intervjuud) arvates tasub hääletada Euroopa Liiduga ühinemise poolt peamiselt seepärast, et pärast ühinemist **tõuseb majanduslik stabiilsus**. Näiteks 1998/99. a. majanduskriisi ajal vähenesid Eesti põllumeeste müügisissetulekud keskmiselt 40%, Euroopa Liidu farmeritel keskmiselt 3%.

2002. aastal vähenesid maailmaturu müügingimuste halvenemise tõttu Eesti põllumajanduse sissetulekud esialgsel andmetel 10,5%, mõnes tootmisharus – näiteks seakasvatades on sissetulekud vähenenud enam kui 1/3 võrra, Euroopa Liidus ainult 3%.

Euroopa Liiduga ühinemisel vabaneb Eesti siduvatest kohustustest Maailma Kaubandusorganisatsioonis, mille kohaselt Eesti ei saa rakendada kõiki turukorralduse meetmeid: tasakaalustavaid tolle riikide vastu, millega on sõlmitud vabakaubanduslepingud ja eksporditoetusi, mida kasutavad ka nn liberaalse majandusega riigid.

Ebastabiilne majanduskeskkond halvab investeerimiskliimat. Eesti põllumajandusse on viimastel aastatel investeeritud brutolisandväärtuse kohta keskmiselt 2,5 korda vähem kui Euroopa Liidus keskmiselt.

Ühinemisel ELiga suurenevad Eesti põllumajanduse sissetulekud tänu liidu maksujõulisele turule ja turutoetustele 2007. aastaks

Kuidas tasub põllumehel hääletada 14. septembri rahvahääletusel?

võrreldes 2002. a. tasemega **1,55 korda**. Nii väidab Euroopa Komisjoni analüüs. Mitteühinemise korral sissetulekud vähenevad jätkuvalt 12%, sh loomakasvatades 14%. **Eesti saab Euroopa Liidust turutoetusi 100%** liidu tasemel – 2004. a. 360 mln krooni ja 2005. a. 570 mln krooni. Kui turutoetustele lisada aga 55% ELi otsetoetustest, siis suurenevad põllumehe sissetulekud ligi kaks korda.

Põllumehe võidust tarbija ei kaota

Eesti ja teiste Euroopa riikide teadlaste andmed näitavad, et toiduainete hinnad sõltuvad eelkõige tarbija ostujõust. Näiteks on Taanis nii keskmised sissetulekud kui ka toiduainete hinnad Euroopa Liidu keskmisest 20-25 protsenti kõrgemad, Kreekas ja Hispaanias aga 15-20% madalamad.

Tootja – ja tarbijahind pole üks-üheses seoses. OECD andmete järgi tehtud analüüs näitab, et põllumajandussaaduste hindade allasurumisest alates 1995. a. kuni käesoleva ajani tarbijad ei ole võitnud.

Viimasel 6-7 aastal on rukki hind püsinud Eestis samal tasemel, leiva hind on tõusnud enam kui 50%. 2003. aastal surus aga näiteks Ukrainast imporditud rukki hind Eesti tootjahindu alla 1/3 võrra, kuid leiva hind langes ainult 3%. **Loodetavasti Eesti avalikkus mõistab, et 3% tarbija kasu on kokkuvõttes kogu ühiskonnale kahjulik ja mõttetu, sest nii hävitatakse töökohti maal!**

Maaelu arengumeetmete kaudu on planeeritud Eestile 50% rohkem vahendeid kui liikmesmaadele. Meil on õigus otsustada, kuidas neid vahendeid kasutatakse. Juhul kui osutub vajalikuks, võime sellest 20% suunata tootmise

arenguks.

Sissetulekute kasv

Põllumajanduse töötasude tase on olnud taasiseseisvumise perioodil 40-50% madalamad riigi keskmisest. Sealjuures põllumajanduses on suured erinevused suurte ja väikeste talude palkades ning omanikutuludes.

Euroopa Liidus **tekib Eesti väiketalunikel**, keda on enam kui pool talude arvust, võimalus saada mitmesuguseid toetusi: Euroopa Liidu nõuetega kohanemise toetus, elatustalu toetus, agrokekkonna toetus jt. Nende kaudu saab **suurendada sissetulekuid 2-3 korda**.

Paraku **vaatavad väiketalunikud** (Saar-Polli uurimus) **Euroopa Liiduga ühinemise perspektiivi kõrvalt ja hirmunult**. Nende arvates läheb majanduslik olukord ühinemisel veelgi halvemaks. Nad on kibestunud ja kaotanud usu tulevikku. Probleem on selles, kuidas luua nendega kontaktid, õpetada kirjutama lihtsaid projekte ja taotlusi. Väiketalunikud ei kasuta põllumajandusministeeriumi ning Eesti Talupidajate Keskliidu trükiseid ja interneti, kus kõik andmed on kättesaadavad. Nad ei käi ka seminaridel ja õppepäevadel. Nad kasutavad infoallikadena maakonna- ja vallalehti, raadiot ja TVd, kuid nendest kanalitest saadud info ei ole olnud piisav. Põllumajandusministeerium katsetab saata maikuus igale talunikule otsepostitusena vajalikku info koju. Loodan siiski väga, et ka kohalikud lehed aitavad tulevikus põhjalikumalt selgitada, miks Eesti põllumehel on kasulik hääletada Euroopa Liiduga ühinemise poolt.

Tiit TAMMSAAR,
põllumajandusminister

Uus planeerimisseadus detailplaneeringust

Enne, kui hakata ehitusluba taotlema (sellest kirjutasime eelmises vallalehes), tuleb selgeks teha, mida ja kuidas ühele kindlale kohale ehitada tohib. See määratakse kindlaks DETAILPLANEERINGUGA. Detailplaneering on ühiskondlik kokkulepe, millega antakse seaduslik alus uute hoonete ehitamiseks, vanadele hoonetele juurdeehitiste tegemiseks, - maa-alade jaotamiseks kruntideks või olemasolevate kruntide piiride muutmiseks.

Nii et kui soovitakse ehitada või muuta maakasutust, peab see toimuma kehtestatud detailplaneeringu alusel. Detailplaneeringut on vaja, et hoone ehitamisel või maa-ala krundistamisel võtta arvesse ja ära hoida mitmesuguseid probleeme ning ebasoovitavaid tulemusi, kahju tegemist loodusele, kultuurilisele ja elukeskkonnale.

Detailplaneeringus on otsustav sõna vallavalitsusel, kuigi ehituslune maa võib kuuluda eraomandisse. Omaniku õigused on siin piiratud. Ainult vallavalitsus otsustab:

- kas algatada detailplaneerimist;
- milline peab olema planeerimise lahendus ja kas see on vastuvõetav;
- kas planeering hakkab kehtima või talle ei anta kehtimiseluba ehk tühistatakse.

Vallavalitsus võib mitte arvestada üksikisiku huve ehitamiseks ja krundimiseks, kui vallavalitsuse arvates on see huvi vastuolus teiste vallaelanike huvidega. Vallavalitsusel on õigus detailplaneeringuga kitsendada maaomaniku õigusi omaniku tahte vastaselt ja seada maaomanikule teatud tingimusi, mida too peab täitma, kui tahab ehitama või kruntima hakata.

Millal on nõutav DETAILPLANEERINGU koostamine?

- kui tahetakse ehitada uut hoonet, on detailplaneering vajalik juba enne ehitusprojekti koostamist. EI OLE vaja, kui ehitatakse olemasolevale elamule või suvilale kõrvalhoone või kuni 20 ruutmeetrise ehitusala pindalaga väikehoone;

- kui tahetakse olemasolevat hoone maapealset osa laiendada rohkem kui 33 protsenti. EI OLE vaja, kui laiendatakse elamut, suvilat ja nende kõrvalhooneid;

- kui tahetakse olemasolevat maa-ala jagada kruntideks.

Millistel juhtudel EI OLE vaja detailplaneeringut koostada?

- kui ehitatakse mingit rajatist (kraav, torustik jm)

- kui soovitakse muuta maakasutuse sihtotstarvet (elamumaa muuta ärimaaks)

Vallavalitsus VÕIB lubada MITTE koostada detailplaneeringut veel siis kui:

- tööstusettevõtte tahab omaenda krundil olemasolevat hoonet laiendada või sellele kõrvalhoonet püstitada;

- tahetakse ehitada üksikelamu või ka korterelamu krundile, mis asub juba olemasolevate majade vahel. Siin piisab ainult piirnevate naabrite kooskõlastusest projektile. Uusehitus peab oma kuju, kõrguse ja arhitektuurilise stiili poolest järgima olemasolevaid hooneid;

- jagatakse üks suur krunt, mille peal on mitu hoonet, hoonete omanike vahel mitmeks krundiks;

- naabrid lepivad omavahel kokku oma kruntide piiride muutmise ja sellega ei kaasne kruntide kasutamistingimuste muutmise.

Vallavalitsusel on õigus omal äranägemisel nõuda detailplaneeringu tegemist kõigil juhtudel,

kui vallavalitsuse arvates on avalikkuse huvides, et ehituskavad saaksid teatavaks ja läbiaruatavaks elanikele.

Kuidas detailplaneering algatatakse?

Detailplaneeringu koostamisest huvitatut teeb selle kohta vallavalitsusele kirjaliku ettepaneku detailplaneerimise *algatamiseks* (muidugi juhul, kui antud maa-ala kohta ei ole juba detailplaneeringut tehtud). *Kas planeering on olemas, saab teada vallavalitsusest maanõunikult telefonil 75 660.*

Vallavalitsus otsustab, kas algatada detailplaneering. Detailplaneering on küllaltki kallis. Vallavalitsus ei saa nõuda, et detailplaneerimise algataja maksaks selle ise kinni, kuid ta saab kokku leppida, et isik seda teeks. Üldjuhul nõustubki planeeringu algataja seda tegema, vastasel juhul võib planeeringu algatamine jääda raha puuduse tõttu venima, kui volikogu ei ole valla eelarvesse planeeringu raha ette näinud.

Detailplaneeringu tähtsaim mõte on avalikkuse, kohalike elanike, teavitamine ehituse kavast või krundimistest. Seetõttu on vallavalitsusel kohustus anda teada planeeringu alustamisest ja tutvustada iga planeeringu eesmärke valla ajalehes vähemalt kuu aja jooksul pärast algatamise otsuse tegemist. Kui uue detailplaneeringuga toimub mõne teise kinnistuomaniku (maaomaniku) õiguste häirimine või koguni osaline sundvõõrandamine, tuleb vastavat omanikku valla poolt veel kirjalikult teavitada.

Järgneb

Jaak VITSUR,
majandus- ja arendusnõunik

Jää hüvasti, söetriikraud ja petroolilamp, ehk 55 aastat Eidapere Elektriühistu tegevusest

Eidapere alajaama ees 1948.a. Vasakult teine Eidapere Elektriühistu esinaine Alma Liiva. Foto Alma Liiva tütre Laine Aaspõllu erakogust

Elektri olemasolu märkame tänapäeval alles siis, kui teda momendil pole või kui tuleb maksta kopsakas elektriarve. 55 aastat tagasi tähendas elu ilma elektrita söetriikrauaga triikimist, patareiradio kuulamist, õhtut petroolilambi valgel. Valgust andis ka peerutuli, mille nimetus tänapäeva noortes sageli arusaamatust tekitab.

Praegu me ei mõtle sellele, et petroolilampide – laternate klaasid tahmusid ja neid klaase tuli tihti puhastada, lambitahti tuli parajaks keerata. Et sõja ajal polnud petrooli vabalt saada ja seda osteti spekulantide käest või vahetati toiduainete eest. Petrooli polnud raisata, jätkus vaid laternate jaoks, et laudas ning tallis loomi talitada. Vahel põhjustas petrooli kehv kvaliteet plahvatuse. Ka õhuke lambiklaas võis puruneda. Selline õnnetus viis kergesti tulekahjuni.

Söetriikraud oli raske ja seda sai kasutada siis kui oli sütt. Triigiti ikka pärast ahju kütmist. Sooja andsid vaid hõõgvele puhutud söed. Tekkinud vingugaasist said triikijad tihti peavalu.

2003. aasta 18. juuni õhtul kell 20.00 möödub 55 aastat selles, kui elektrivalgus Eidaperes sisse lülitati. Selle tähtpäeva puhul on paslik meenutada neid inimesi, tänu kelle ettevõtlikkusele meie jaoks nii igapäevane ja märkamatu elekter Eidapere kanti jõudis.

Ühistegevuse kaudu on Eestimaal palju suuri ettevõtmisi teoks saanud. Kolhooside moodustamiseni soosis ühistegevust ka nõukogude võim. Nii moodustati 1947. aasta algul Alma Liiva (hiljem Ados) ja Johannes Adose eestvedamisel Eidapere Elektriühistu. Ühistu esinaine oli Alma Liiva ja kassapidaja Voldemar Nõmmik. Juhatusse kuulusid ka Johannes Ados, Jaan Põltsaar ja Mihkel Klemmer. 1947. aasta oli ühistule väga kiire tööaeg. Vaja oli tellida alajaama projekt, osta kivid ja muud materjalid alajaama hoone tarvis, konksud, isolatorid ja traat liinide ehitamiseks. Lisaks sellele transformaator, raudplekki, T-rauda, vinkelrauda, tsementi. Mida kõike nad pidid teadma ja muretsema. Alemäe vahtkonnast saadi 1947. aasta aprillis 100 tihumeetrit metsamaterjali õhuliini postideks. Ühistu liikmed oma töö eest palka ei saanud. Raha püüti igati kokku hoida. Nii

osteti algul kasutatud transformaator, mida oli vaja remontida. See kahjuks ei õnnestunud ja tuli osta uus. Suur hulk materjale tuli hankida mustalt turult sularaha eest, sest ametlikult vajaminevat saada polnud.

1947. aasta aprillis alustasid Peeter Purtsak ja Hendrik Lind alajaama ehitamist. Osteti viisteist tuhat silikaatkivi Tallinna Silikaatkivitehasest "Kvarts". Kivid toodi kohale raudteed pidi. Õnneks käis ühistu esinaine enne Tallinnas kontrollimas kivide kvaliteeti. Vagunitesse olid laaditud kehvad kivid, mis Alma Liiva nõudmisel ümber vahetati.

Arhiivi andmetest ei selgu, mille arvel toimus algul ühistu tegevuse rahastamine. Kuna arveldused toimusid läbi Lelle Põllumajandusliku Krediitühingu, siis arvatavasti ehitati ühingu laenuga. Lisaks andsid laenu ka riik ja Lelle Tuletõrje Ühing. Palju töid tegid meie Eidapere inimesed ise vabatahtlikult ja tasuta. Raha teenimiseks korraldati külas ka mitu pidu. Selleks korjati peredest toiduaineid, mida keegi sai tasuta ära anda. Need viidi küla koka Jüri Öömanni kätte, kes sellest toitu valmistas ja mis peo ajal einelauas müügil oli. Saadud raha läks Eidapere Elektriühistule.

1947. aasta detsembris annetasid kolm Eidapere meest Johannes Ados, Voldemar Nõmmik ja Jakob Jaanimets igaüks 2500 rubla, mille eest osteti Leningradist õhuliini jaoks kuus tonni vasktraati. Voldemar Nõmmik oli minu vanaisa. Tean, et raha saamiseks müüdi talust noor tõuhobune ja et hobused olid peale sõda väga kallid. Samuti annetasid Eidapere kooli õpilaste lastevanemad kokku tuhat rubla kooli elektrifitseerimiseks. Liikmete nimekirja järgi maksis ühistu sisseastumismaksu 41 osanikku. Liikmete hulgas olid ka Eidapere Mittetäielik Keskkool ja Eidapere Vabatahtlik Tuletõrje Ühing. Tuli maksta ka osamaksu, mille suurus sõltus arvatavasti paigaldatud elektripunktidest. Punktideks olid lambipesad ja seinakontaktid. Ühistu kulul toodi õhuliini majani, oma maja elektritööde kulud pidid kandma majaomanikud ise, samuti palkama elektrikud. Ühistu kaudu said

inimesed osta juhtmeid, lambipesi, lüliteid. Loomulikult tuli hiljem maksta ka tarbitud elektri eest.

"Selle suure töö tulemusena saime elektrivoolu sisse 1948. aasta 18. juuni õhtul kell 20.00. Seda tehti pidulikult. Eidapere Rahvamajas oli aktus, kaetud oli pidulaud ja tantsuks mängis muusika. Tulime peolt koju ja vajutasime lülile ja kohe oli tuba valge. Ei olnud tikutopsi otsimist, lambiklaasi ülestõstmist ega tahi parajaks keeramist. Ja valgus oli palju heledam kui petroolilambi oma," nii meenutab Helma Tauram.

Vastavalt ENSV Ministrite Nõukogu 25. juuli 1950. aasta määrusele tuli ühistu likvideerida. Lõpubilanss koostati 25. novembri seisuga ja 13. detsembrist 1950 kustutati ühistu riiklikust registrist. Liinid ja alajaam anti üle kolhoosile. Ühistegevust ja ettevõtlikkust ei olnud enam vaja. Inimeste kogu aeg ja energia pidi minema kolhoositööle.

Artikli kirjutamiseks rääkisin paljude vanemate inimestega. Jäi meelde ühe vanema proua lause, et inimesed olid uhked, kuna nad said elektri sisse enne kolhoosi asutamist.

Juhatus liikmed tegid ära väga suure töö ja on ära teeninud, et me neid hea sõnaga meeles peaksime, võimalusel lahkunute kalmule lille või küünla viime.

Vanemate inimeste juttu kuulanud, arhiiviandmeid uurinud ja loo üles tähendanud

Anne IDVAND

Tõngi talust, kuhu samuti 55 aastat tagasi elektrivool sisse pandi.

Rõõmus

kohtumine

15.aprillil külastas Eidapere Kooli järjekordselt proua Mary Linkvist Rootsist.

Tema abistavat kätt on Eidapere Kooli pere tunda saanud juba ligi kümmekond aastat.

Alati, kui ta külla tuleb on tal midagi kaasas õpilaste jaoks, kas maiustused või väikesed kingitused.

Meie õpilased kutsuvad proua Maryt heaks ingliski ja kui külastajate vahe pikaks

kipub muutuma, küsivad kohe, miks proua Mary pole meil ammu külas käinud.

Proua Mary on tõesti Eidapere Kooli perele olnud nagu hea haldjas, kes on alati

toetanud, kas julgustava sõnaga või on kohe valmis aitama, kui see vähegi võimalik on olnud.

Proua Mary on algusest lõpuni olnud meie uue koolimaja sünni ja sisustamise juures.

Head tahvlid, rõõmsad õpilaslauad – kõik see ja veel palju muud abi on meil kooli jõudnud läbi tema.

Kogu meie koolipere soovib, et sellel toredal ja tarmukal vanaproual jätkuks ikka jõudu ja soovi külastada Eidapere Kooli.

**Mare HAAS,
Eidapere Kooli õpetaja**

MIS ON SEE MISKI?

Mis on see miski, mis paneb lapse pärast koolitunde tulema kunstide kooli, et seal siis jällegi õppida ja harjutada?

Arvan, et see on loomise ja isetegemise huvi, armastus kunsti ja muusika vastu. Arvan, et see on tugev tahtejõud ja eneseteostamissoov, mis sunnib sageli ennast ületama.

Arvan, et see on huvitav tegevus ja head õpetajad.

Arvan, et see on lastevanemate tugi ja soovitus.

Arvan

Usun, et iga meie kooli õpilane võib siia lisada omad põhjused kunstide koolis käimiseks. Kindel on see, et selliseid lapsi Kehtna vallas jätkub, sest 64 kuue kuni kaheksateistkümnendaastast õpilast on lõpetamas oma järjekordset, esimest või ehk ka viimast õppeaastat just sellel kevadel Kehtna Kunstide Koolis.

Kevad on koolides tibude lugemise aeg. Aastapikkune õppimine on selja taga ning nüüd on õige aeg mõelda, mille võrra olen ma targemaks ja paremaks saanud. Omandatule hinnangu saamiseks on meie koolis õpilastele arvestused ja eksamid, kus tuleb näidata oma pillimängu- oskusi ning teadmisi muusikast ja kunstist. Esineda tuleb mitmetel kontsertidel ja näitustel.

* Juba talvel said klaveriõpilased ennast proovile panna kooli klaveriansamblike konkursil. See oli huvitav ja arendav kogemus. Ansambli- mäng on muusikule meeskonnatöö ja partneriga arvestamise parim õppetund. Juba esimese klassi õpilased tulid sellega hästi toime ning rahuloluks oli põhjust nii õpilastel kui ka õpetajatel. Valitud repertuaar oli kõigile jõukohane ning lõppkontserdil kuuldu põhjal mitmekülgne ja huvitav.

* Laulustuudio lastel oli aprillis koolisisene solistide lauluvõistlus. Üles astus enamik laulustuudios käivaid lapsi. Laululastele olid tulnud toeks ka paljude vanemad ja sõbrad. Õpetaja Ea Hargi julgustavad sõnad enne võistluse algust kulusid kõigile esinejaile marjaks ära, sest polegi nii kerge seista oma laulukaaslaste, vanemate, sõprade ja žürii ees ning laulda oma laulu just nii hästi nagu proovides välja tuli. Žüriil (muusikaõpetajad Ülle Piil ja Kadri Väli, õpilased Anna Araslanova, Katrin Padrik ja Maria-Liisa Tõnissoo) oli üsna raske otsustada, kes on kõige tublimad lauljad. Punkte kokku liites ning üksteise arvamusid kuulates selgusid siiski parimad esinejad nooremast rühmast- Johanna Hark, Elina Rassmann ja Epp Kuslap- ning vanemast rühmast – Hanna Hark, Janette Iskül ja Silvia Jänes. Publikulgi oli võimalik valida oma lemmikud ning nendeks osutusid Loreida Purga nooremast ning Hanna Hark vanemast rühmast. Kehtna valla laste lauluvõistlusest Eidaperes võtab aga osa meie laululastest märksa suurem hulk lapsi kui need kuus tublimat.

* Meie õpilased on esinenud sellel kevadel kahes valla koolis: Lelles ja Valtus. Mõlemas toimusid meie muusikaõpilaste kontserdid, Valtu koolis oli ka näitus kunstiklassi õpilaste töödest. Täna siinkohal meeldiva koostöö eest nende koolide huvijuhte.

* Kunstiklassi õpilased tegelesid lisaks tundidele ka vanavara kogumisega, millest koostati veebruaris väga huvitav näitus. Näituse külaline Mahtra Talurahvamuuseumist, peavarahoidja Ülle Viitkar, oli meeldivalt üllatunud nähes

nii palju ja erinevat ning ka hästi hoitud vanavara meie väljapanekul. Kindlasti paneb selline näitus mõtlema olnule ja olevale ning hindama meie esivanemate tööd ja kultuuri.

* Kunstieriala õpilastele suurim ja kõige laiemat kandepinda leidev projekt on meie kooli poolt sponsorite toel välja kuulutatud kujutava kunsti konkurs "Oma silmaga" Raplamaa lastele ja noortele. Meeldiv on see, et selle konkursi korraldamise idee ja auhinnafond tuli selle õppeaasta algul tööd alustanud kooli hoolekogu liikmete hulgast. Tahame sellise konkursi muuta iga-aastaseks ettevõtmiseks. Kindluse selleks annab eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu ja perekond Padriku lubadus toetada ka edaspidi konkursi preemiate väljapanekuga. Selle artikli kirjutamise ajaks pole veel tulemusi teada, kuid 29.mail on Rapla haldushoone talveaias kokkuvõtete tegemine ning parimate premeerimine, sama maja IV korrusel on aga valiknäitus konkursile esitatud töödest. Hoiame põialt meie kooli noortele kunstnikele!

* Kõigest toimunust ja toimuvast kirjutada ei jõua, kuid tahan veel nimetada igakevadist kontserti, klaveriõpilaste kohtumist Aruküla huvialakooli õpilastega, klaveriõpilaste Hanna Hargi ja Kertu Kongo osalemist regionaalsel klaverikonkursil, lahtiste uste päeva ja kunstiõpilaste tööde näitust koolis.

Tahan kiita ja tunnustada neid lapsi, kes on kogu õppeaasta jooksul olnud kohusetundlikud, püüdlidud ja seetõttu ka väga tublid õpilased: kitarriklassist Siim Olesk, klaveriklassist Kertu Kongo, Priidik Purga, Kaisa Aadna ja Hanna Hark. Kunstiklassi õpilased on aga õpetaja Saima Randjärv-Berlokko sõnul sellel aastal kõik väga tublid olnud.

Suur tänu ka nende vanematele!

Järgmisest õppeaastast soovime teha **muudatusi üldosakonna õppetöös**. Üldosakonnas on võimalus õppida muusikaaineid (solfedžo, muusikalugu) ja valitud pilli sellises mahus, mis ei kindlusta professionaalse muusika- õppe jätkamise võimalust, küll aga annab hea muusikalise üldhariduse ning elementaarse pillimängu- oskuse. Üldkultuuriline osakond on mõeldud nendele lastele, kellel on väga palju huvisid ning kes ei jõua seetõttu süvendatud õppekava järgi õppida; samuti väiksemate eeldustega lastele, kes ei seo oma tulevikku muusikuarjajärgiga. Kitarrieriala töö on kavas viia üle stuudiotöö põhimõtetele. See annab võimaluse õpinguid alustada ka vanemana (praegune 7-aastane õppeaeg jääb hiljem alustanutel läbimata) ning õpetada lisaks klassikalisele kitarrimängule ka pop- ja jazz- kitarrimängu.

Kuid mis on siiski see miski, mis toob meie õpilased ja õpetajad sellesse majja?

Usun, et need on ühised ettevõtmised lisaks igapäevasele koolitööle ning sõbralik ja üksmeelne koolipere ümbruskonna koolide õpilastest.

Head suvepuhkust ja rõõmsat taaskohtumist sügisel!

**Lili SAKSING,
Kehtna Kunstide Kooli direktor**

Eesti Geenivaramu projekt jõuab siiakanti

Möödunud aasta oktoobris alustas Eesti Geenivaramu vabatahtlikelt tervise- ja geeniandmete kogumist kolmes Eesti maakonnas: Saaremaal, Lääne-Virumaal ja Tartumaal. Järgmisena laienes Geenivaramu projekt Jõgeva, Viljandi ja Pärnu maakonda, seejärel Põlva, Võru ja Valga maakonda. Nüüd on järg Rapla- ja Järvamaa käes.

Mis ja milleks?

Eesti Geenivaramu projekti raames luuakse Eesti rahvastiku tervise-, sugupu- ja geeniandmete elektrooniline andmekogu – Geenivaramu. Geenivaramu võimaldab tulevikus teha geeni- ja terviseuuringuid haiguste teket ja kulgu mõjutavate geenide leidmiseks. Geenivaramu annab võimaluse tulevikus täpsemalt hinnata terviseriske ja diagnoosida haigusi, ennetada haigestumist ja saada tõhusamat ravi.

Kuidas saab osaleda?

Geenivaramu projektis osaleda soovija peaks pöörduma oma perearsti poole ja leppima kokku vastuvõtu aja. Vastuvõtul tutvustab perearst talle kõigepealt Geenivaramu projekti. Osaleda otsustanud inimene allkirjastab geenidoonoriks saamise nõusoleku vormi ja saab perearstilt spetsiaalse mapi infomaterjalidega. Seejärel täidab perearst koos geenidoonoriga küsimustiku ja võtab vereproovi (50 ml).

Seadus reguleerib

Inimgeeni- uuringute seaduse võttis Riigikogu vastu detsembris 2000 ning seadus reguleerib Geenivaramu loomist ja pidamist.

Eesti Geenivaramu projektis osalemine on vabatahtlik ja geenidoonoriks olemise fakt on konfidentsiaalne. Isikustatud andmeid saab Geenivaramust ainult geenidoonor ise ja tema nõusolekul geenidoonori arst. Geenidoonoril on õigus teada ja õigus mitte teada oma geeniandmeid.

Inimgeeni- uuringute seadus keelab geenidoonori diskrimineerimise geeniandmete alusel. Kindlustusfirmad ja tööandjad ei saa Geenivaramust andmeid kindlustusvõtjate ja töötajate kohta. Geenivaramu andmeid ei tohi kasutada isaduse ja isikute tuvastamiseks ega kuriteo uurimisel.

Agaku?

Juba täna võimaldab terviseandmete kogumine perearstidel saada parema ülevaate oma patsientide tervisest ning korraldada tõhusamalt ravi ja profülaktikat.

Eesti Geenivaramu projekti eesmärk on ulatusliku andmebaasi loomine ja sellel põhinevate teadusuuringute läbiviimine. Seega vähemalt projekti alguses ei tegeleta inimeste individuaalse geneetilise nõustamisega. Rõhk on üldiste seoste ja seaduspärasuste leidmisel. Teie osalus Geenivaramu projektis annab teadlastele võimaluse tuleviku jaoks välja töötada uue põlvkonna ravimid, mis põhinevad inimese geeniandmetel. Nii nagu ravimeidki, on võimalik välja töötada testid haiguste varajaseks diagnoosimiseks, et ravi saaks alustada õigel ajal. On loomulik, et iga uus asi tekitab küsimusi. Et Geenivaramuga projektiga seonduvad küsimused saaksid vastused, selleks seadis Geenivaramu sisse oma infotelefoni numbriga (07) 440 200. Küsimusi võib saata ka e-posti aadressile geenivaramu@geenivaramu.ee.

**Aire KOIK,
Sihtasutuse Eesti Geenivaramu teabejuht**

Spordi auks ja kodupaiga kuulsuseks

Kehtna noored sõumännid avadefileel

Jahe kevadilm ei soosi just õues sportimist, sestap kutsuski Helju Reitsak spordilembeseid Kehtna valla elanikke Valtu spordimajja ulualla, et saaks tuntud aeroobikatreeneri, Viljandi mehe Enn Meesaare käe all üks tegus võimlemistrenn kaasa teha. Väga emotsionaalne treener nakatas kõiki, nii et säästurežiimil ei suutnud keegi püsida, osalejaid oli rohkesti, nii vanemaid kui ka noori, kõik püüdsid anda endast parima, et Mulgimaa mehe ees mitte jänni jääda, arvata ettevõtmine õnnestus – higi voolas ojadena ja aeroobiklaste naeratused panid Valtu spordimaja võimla särama.

Mõni aeg hiljem oli Helju eestvedajaks ka basseinipäeva korraldamisel, jällegi külalistreener, seekord Tallinnast, Karin Pärtel ja tegu oli vesivõimlemisega. Bassein oli entusiaste täis. Võimeldi niisama kui ka abivahenditega. Mõnusalt väsitava päeva lõppedes oli kõigi osalejate ühine arvamus, et kihvt trenn oli. Mugavaks tegi ettevõtmise veel see, et trennipaika ja hiljem koju tagasi sõidutas reipaid spordisõpru Kehtna vallavalitsuse kulu ja kirjadega omnibuss.

* Raplamaa võimlemispidu - see idee mõlkus maakonna spordijuhil Eva Riisalu peas juba mitu kuud, sain sellest teada Eva elupaiga tagusel kapsamaal, kui käisin uurimas Kehtna maadlejate võimalusi Helsingisse maadluslaagrisse sõiduks. Sellise suurürituse, nagu maakonna võimlemispidu, organiseerimise keerukust on raske kirjeldada ja kas on vajagi – teada on, et koos kultuuritalituse juhataja Anneliis Kõivuga saadi võimlemispeole jalad alla. Muidugi kaasati veel palju inimesi, näiteks aeti veel viimasel hetkel silda Märjamaa maadlustreener Harri Koiduste, rabeles mis ta rabeles, aga maadlusmati ta ära tõi, matil pidid trikke tegema Kehtna maadlejad. Teistel esinejatel nii spetsiifilist jalgealust vaja ei olnud ja nii saigi nendega veidi lihtsamalt hakkama. Eks arvude ja hinnangutega tulevad välja päris ajakirjanikud, mina kui esineja ja mõningal määral ka asjaajaja (sellest viimasest püüdsin küll kõrvale viilida, kuid eriti lihtsaks see ei kujune, kui asja veab Eva Riisalu) – tahan ütelda, et hea pidu oli. Eriti meeldis mulle see, et esinejate vanusevahe nii suur oli. Meeldiv oli näha tegusaid keskealisi (ehk vanemaidki) daame maailmakuulsa vihmalaulu saatel oma kava esitamas, samas jooksid lavale esimese klassi juntsud, kel juhtus ka mõni samm segi minema, aga just see oligi see, mis sundis neile kõigest südamest kaasa elama.

Võimsa elamuse sain Kristina Solmani tüdrukute esinemisest – oli tempo, oli elu ja kenad tüdrukud olid. Kehtna maadluspoisid esinesid ka – akrobaatikasouga – ja uskuma jäädes kohapeal lausunud kiidusõnu, võib arvata, et suutsime anda meeldiva etenduse, vaatamata sellele, et punt esines tugevasti noorendatud koosseisus. Oli tõesti meeldejääv pidu – aitäh tegijatele.

See pole SOS, vaid vesivõimlemine

Leon REITSAK

POLITSEITEATED

Õöl vastu 16.aprilli on sisse tungitud aknaklaasi eemaldamise teel Lelle alevikus Viljandi mnt 14 asuvasse Rapla TÜ kuuluvasse kauplusesse, kust on varastatud erinevat marki alkoholi, sigarette ja toiduaineid. Esialgne varaline kahju 2500 krooni.

14.aprillil kell 16 löi Kehtna alevikus Kooli tänavas asuva Victoria poe trepikoja välisukse juures I.K ilma põhjuseta ühel korral rusikaga näkku R.K-le, pannes toime avaliku korra rikkumise, mis oli seotud vägivallaga.

Ajavahemikus 20.aprilli õhtu kuni 21.aprilli hommik on sisse tungitud luku kinnituse lõhkumise teel OÜle REMFAKT kuuluvasse töökotta Lokuta külas ja varastatud kolm ZIL-i plokikaant ja pronksimurdu. Kahju 2500 krooni.

Teist korda murdsid vargad OÜ Remfakt töökotta sisse õöl vastu 26.aprilli, seekord valemõõrit kasutades. Varastati värvilist metalli. Kahju suurus selgitamisel.

Õöl vastu 27.aprilli on Kehtnas Aia 2 maja ette pargitud A.Z-le kuuluvast sõiduautolt VAZ 2104 reg nr 474 MBN varastatud aku FULMEN ning lõhutud mootori kate kinnitus ja esiklaas. Varaline kahju kokku 1000 krooni.

27.aprilli hommikul peksti Kehtna alevikus lasteaia tagusel muruplatsil T.K-d. Peksjad noormehed on seni kindlaks tegemata. Kannatanule löödi rusikaga ja jalaga näkku. Toime pandi avaliku korra raske rikkumine.

6.-7.mail kangutati Pae Ühistalu garaazi uks lahti, tungiti garaazi ja varastati sealt süsinikkeevitusaparaat TELVAK, 2 ketaslõikurit, keevitusaparaat, padrunvõtmete komplekt, sõiduauto FORD Transit reg nr 430 MBM süütevõti ning kütusepaagi korgivõti. Varaline kahju 11 700 krooni.

6.-7.mail on vaba juurdepääsu kasutades ära võetud Kehtna alevikus Viljandi mnt 2 ette pargitud H.H-le kuulva sõiduauto TOYOTA COROLLA reg nr 137 MBZ juhupoolne ukسلukk. Kahju 3000 krooni.

6.mail sattusid Kehtna lasteaia töötajad keerulisse olukorda 12-aastase K.A-ga, kes lasteaia territooriumil suure noaga puid lõhkus, korrale ei allunud ja kasvatajate nina ees noaga vehkis. Abi paluti politseilt.

Neli päeva hiljem, 10.mai õhtul vehkis noaga Lellaperes Peremaja 2 ees täiskasvanud mees A.L, kes ründas I.M-i ja tegi tema suunas torkeliigutusi.

13.mail kella 13.30 -13.40 paiku võeti ära vaba juurdepääsu kasutades Kehtna alevikus Staadioni 17 maja eest A.T 21-käiguline maastikujalgratas SPECIALIZED CROSSROADS. Varaline kahju 6900 krooni.

Head lapsevanemad!

Viimase kahe nädala jooksul on toimunud juba kaks tõsisemat liiklusavariid, kus lapsed jalgrattaga ootamatult õuealalt sõiduteele on kihutanud ja seal liikunud sõidukitele otsa sõitnud. Ja kannatanuteks on mõlemal juhul olnud lapsed. Pealtnägijate sõnul on lapsed kihutanud ratastel nn kinnisilmi otse sõiduteel liikuvatele sõidukitele otsa, ei vaatamist ei paremale ega vasemale - üldse vaatamata, kas ja kes ja kus. Kui lastele on jõutud osta jalgratas, siis ei ole üleliigne lugeda peale ka õpetussõnad - täiskasvanud ju ometi tutvuvad iga uue asja instruktiaaziga, ega lapski teisiti ei saa. Kehtna Põhikool on sellel alal teinud väga tänuväärset tööd - alles olid koolis "Vigurivända" võistlused ja lapsed tutvusid usinalt liikluseeskirjade ja sõidu algtõdedega. Kuid õnnetused juhtusid lastega, kes veel polnud jõudnud vanusesse, kus rattaga üldse sõiduteel sõita tohiks. Siin on küll vanemate kodutööd tegemata. Ka laps kolmerattalisel jalgrattal on liikleja ja temalegi tuleb põhitõed selgeks õpetada.

Kehtna alevikus on palju suuri maju, palju väikeste lastega peresid ja suurem osa lastevanematest saab oma "lapsevanematööga" väga hästi hakkama. Samas on mõni 12aastane noormees, kes lausa päise päeva ajal suure pussnoaga alevi vahel ringi kõnnib ja väiksemaid hirmutab, teda keelavad tädid-onud pikalt saadab ja kui poisi vanemate jutule minnakse, siis laiutatakse kodus ainult käsi - 12aastane poisike on kõigil "üle pea kasvanud". Politsei ja noorsootöötaja vallast käivad kodus, räägivad, pakuvad võimalikke lahendusi, kuid paari päeva pärast on samal noorsandil uus nuga käes ja juba ähvardab ta noorematel poistel sõrmed otsast lõigata ja kargab kätega kõrri, nii et teisel jäljed kaela peal.

Iga lapse eest vastutavad esmajärjekorras ikka vanemad ja ei maksa nina vingu tõmmata, kui teised emad-isad Teie peale näpuga näitavad ja kõva häält teevad. Nendel on õigus nõuda, et nende lapsed vabalt ilma hirmu ja vägivallata õues mängida saaksid. Aga hingele jääb kripeldama küll, kui 12aastane teeb mis tahab, võtab kodust noa, kui tahab, ja vehib kellegi ees ja üldse teeb mis tahab? Või ikka ei saa teha mis tahab, mis Te arvate??

Kõikidele valla elanikele head ja sooja suve soovides vanemkonstaabel

Mariann KUUSMANN,
valla konstaabel

Külaseltsid, ühingud, kultuurimajad, spordiseltsid - julgemini raha küsima!

Lelles on tore Haridus- ja Kultuuriselts, mille hingeks on väsimatu ja nooruslik Vaike Rein- aus. Seltsil tekkis hea mõte kokku koguda Lelle minevikku kajastavad mälestused ja anda need välja raamatuna. Tegevuskava oli täpselt läbi mõeldud ja selge. Vallavalitsuse abiga vormistati taotlus Eesti Regionaalarengu Agentuuri kohaliku omaalgatuse programmile ja saadigi paari nädala pärast raha.

Lelle seltsi eeskujul soovitaks järgida teistelgi seltsidel ja ühingutel. Kui mõte on hea ja endal eelnevalt selge, mida täpselt tahetakse, on õige toetusraha küsida.

Ühendustele sobivaid toetusi jagavad:

- **Eesti Kultuurkapital.** Toetab suuremaid spordiüritusi (spordipäevi, rahvajookse) ja rahvakultuuriüritusi. Raha on eraldatud ka pillide ja muusika-aparatuuri ostmiseks, rahvariitetele, kohalikele muuseumidele, valdade kunstikeskustele, kunsti- ja käsitöö kursustele, näiteringidele. Järgmine raha eraldamise komisjon teeb otsuse **20.augustil**. Kehtna vallas sobivad need taotlused esitamiseks kultuurimajadele, kultuuriseltsidele, spordiklubidele ja spordikoolile.

- Kultuurkapitali **Raplamaa ekspertgrupp** annab aga toetusi väiksematele projektidele. Ka siin tehakse järgmine otsus **20. augustil**.

- Eesti Regionaalarengu Agentuuri **koha-**

liku omaalgatuse programm annab toetust külaorganisatsioonidele, piirkondade arendustegevusele, piirkonna maine kujundamisele. Toetuste valdkond on üsna lai. Järgmine otsustusvoor on **01. oktoobril**. Taotlused sobib anda sisse külaseltside ja teiste külaühingute poolt.

- **Hasartmängumaksust** antakse sihtotstarbelisi toetusi **iga kuu**. Toetatakse eeskätt iga-suguseid üritusi, nii kultuuri- kui ka spordialal, sotsiaalalal (noored, eakad, invaliidid) kui ka haridusalal. Ei taheta toetada ostmisi, remonte ja sõite. Toetusi võib esitada pidevalt. Taotlusi võiksid anda kultuuriseltsid ja spordiseltsid.

- **Vabariiklik Haigekassa** toetab tervist edendavaid projekte - üritusi, loenguid, näitusi, spordipäevi, uuringuid, tervisekasvatust, tervise-nõustamist. On aga toetatud ka valdade tervise-ürituste kompleksprogrammi. Taotluse tähtaeg on **15. oktoober**. Taotlusi võiksid teha ka perearstid, spordiklubid.

- Eesti Regionaalarengu Agentuuri **regionaalsed investeeringud** hasartmängumaksust. Toetatakse investeeringuid - ostmisi ja remonte. Taotluse piirmäär on 350 000 krooni. Siit on raha jagatud spordimajade, kultuurimajade, noorte-keskuste, eakate keskuste sisseseadete ostmiseks ja remondiks. Avalduste tähtaeg on **15.**

Ettevõtjatele: ärge kulutage oma raha, kui riik annab tagastamatut toetust

Riik annab ettevõtetele mitmes olulises valdkonnas suurt tagastamatut toetust.

Toetuste jagamiseks on loodud VIIS asutus: Ettevõtjate Arendamise Sihtasutus (EAS), Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (PRIA), Maaelu Edendamise Sihtasutus (MES), Krediidid - ja Ekspordi Garanteerimise Sihtasutus (Kredex), Keskkonna Investeeringute Agentuur (KIK).

Väike- ja keskmistele ettevõtetele on suurim toetusteandja **ETTEVÕTLUSE ARENDAMISE SIHTASUTUS**.

EAS-I käsutada on sellel aastal 665 miljonit krooni ja tuleval aastal üle 1 miljardi krooni TOETUSRAHASID. Keskmiselt saavad toetust igast neljast avaldusest kolm.

Toetuse suurus on POOL vastavatest kuludest.

Toetusi antakse:

- nõuandeks (äriplaanide koostamine, arenguplaanide koostamine, turu-uuringud, tootmisuuringud, partneri otsingud)

- ettevõtjate endi ÄRIALASEKS koolituseks - osavõtuks näitustest ja messidest

- ettevõtte töötajate tööalaseks täiendõppeks ja ümberõppeks

- ettevõtetele vajaliku infrastruktuuri (elekter, vesi, kanalisatsioon, gaasitrassid, side) VÄLISVÕRKUDE ehitamiseks (kuni 65% tööde maksumusest) ja ühenduste ehitamiseks

- ekspordiplaani koostamiseks ja ekspordiuuringuteks (ka välisriikide seadused, välispartnerite usaldatavus), välisnäitustel osalemiseks

- tehnoloogilisteks, tootearendusprojektide-

ja uute toodete rakendusuuringuteks (75% tööde maksumusest)

- algajad ettevõtted (alla ühe aasta tegutsenud) saavad ka STARDIABI toetust kuni 100 000 krooni (kuni 75% investeeringu maksumusest)

Toetuste saamiseks ei ole vaja sõita Tallinnasse asju ajama. EASil on maakonnalinnades regionaalsed ettevõtjatekeskused. Raplas asub Ettevõtjate- ja Arenduskeskus Maavalitsuse hoones.

Kehtna Vallavalitsus on Raplamaa Oma- valitsuste Liidu kaudu Ettevõtjate- ja Arenduskeskuse asutaja, vallavalitsuse majandus- ja arendusnõunik on Keskuse Nõukogu liige. Seetõttu soovitame ettevõtjatel, kes tahavad toetusi saada, pöörduda kõigepealt vallavalitsusse. Saatke oma ettepaneku või taotluse sisu kas e-mailiga jaak.vitsur@kehtna.ee või edastage telefonil 75 660. Vaatame asja sisuliselt läbi ja aitame taotluse ära vormistada ning võime ka ise Raplasse ära viia.

Päris algajale ettevõtjale, kes hetkel töötu, annab toetust kuni 20 000 krooni ka Tööhõiveamet.

Rõhutan veelkord: enne, kui hakata oma raha kulutama või pangast laenu võtma, uurime, kas on võimalik saada toetust. Toetusraha on ette nähtud, kui teie seda ei taotle, saab raha naabervalla mees.

Jaak VITSUR,
majandus- ja arendusnõunik

august. Taotlusi võiksid esitada spordimajad, kultuurimajad, hooldekodud, päevakodud.

- Kui kultuuriseltsil, kultuurimajal jt. on head sidemed vähemalt kahe välisriigi kultuuri-organisatsiooniga, võiks kaaluda Euroopa Liidu programmist **"Kultuur 2000"** osa võtmist. Rahastatakse rändnäitusi, noorte teadlikkuse tõstmist kultuuri-pärandist, kultuuripärandi kaitsmist jne. Tähtaeg on **15.oktoober 2003**.

Kehtna vallas on saanud kahjuks tavaks, et kõikvõimalikke toetuste taotlusi esitatakse ainult vallavalitsusele valla eelarvest rahastamiseks. Väga harva üritatakse taotleda raha ülaltoodud spetsiaalsetest riiklikest fondidest ja organisatsioonidest.

Vallavalitsus soovib kõikidel seltsidel, ühingutel ja klubidel, kes soovivad mingi ürituse või ostmise jaoks raha taotleda, pöörduda kõigepealt vallavalitsuse majandus- ja arendusnõuniku poole kas e-maili aadressil jaak.vitsur@kehtna.ee või telefonitsi 75 660. Arutame üheskoos läbi ja püüame leida lahenduse.

Jaak VITSUR,
majandus- ja arendusnõunik

Üritused Valtu Seltsimajas

1.juuni kl 10 – Pannkoogihommik lastele

6.juuni kl 19 – Disko noorukitele, lasersõu

7.juuni kl 18 – Koorimuusika kontsert

10.juuni kl 22.30 – Linnateatris "Kaotajad", ühiskülastus

13.juuni kl 21.30 – Tartu lauluväljakul rockmuusikal "Aida", ühiskülastus

18.juuni kl 18 – Paide vallimäel Nukuteatri etendus "Naksitrallid", ühiskülastus

20.juuni kl 20 – Ugala tiigi kaldal "Niper-naadi", ühiskülastus

23.juuni kl 18 – Valtu Seltsimaja 80

Jaaniõhtu

24.juuni – Ühissõit kalmistupäevale Raplas; Kumma külast kl 10.30, Kaereperest kl 10.35

26.juuni kl 11 ja 27.juuni – Lastelaagripäevad kohalikele lastele

· Seltsimajas saab ürituste ajal vaadata **Sirkka Lasneri kunstinäitust**.

· **NB! Tellitud soodushinnaga piletid kõikidele etendustele kehtivad vaid 31.maini!**

·Eelteade:

Meiega saab sõita 12.juulil Paikusele, Reiu jõel toimuvat etendust "Tasuja" vaatama;

16.augustil Karksi-Nuia Ugala suvelavastust (laadaga) "Neetud talu" vaatama.

Osaleda soovijail võtta ühendust tel 055 666 357

Helgi SUSSI

PAKUN PILETEID

8.ja 9.novembriks G.Malviuse lavastusele **"Oliver Twist"** Tallinnas Linnahallis.

Soovides külastajatele head, ostsin D sektorisse piletid hinnaga 170 kr. Alates 4.maist on piletid kassades müügil hinnaga 280 kr.

Palun kiirustage minult piletite väljaostmisega!

Helgi SUSSI
Tel 055 666 357

Õnnitleme

*Las olla su elus vaid rõõmsad värvid,
et säraks su silmad kui heledad pärlid.
Et su helisev naer ikka kaugele kajaks,
et sind vajaksid need, keda sinagi vajad!*

85

Ella Tiitso

5.juunil Lau külas

Edgar Meresmaa

14.juunil Lelles

80

Hugo Klemmer

4.juunil Lelles

75

Theodor Palusalu

9.juunil Kehtnas

Endel Arusoo

16.juunil Kehtnas

Saale Tinits

18.juunil Kehtnas

70

Alfred Kusistik

26.juunil Kehtnas

Arvi Oks

29.juunil Ohekatku külas

65

Jüri Raag

1.juunil Inglise külas

Helgi Roodla

10.juunil Keavas

Vilma Kuusk

15.juunil Lelles

Salme Sõmer

17.juunil Kõrbja külas

Laine Laurimaa

18.juunil Saunakülas

Aino Talu

19.juunil Lelles

Juhan Kerner

21.juunil Inglise külas

Linda Maltsar

24.juunil Kaereperes

Elli Kallas

25.juunil Kehtnas

Registreeritud

sünnid

Mirjam Matkur

12.aprillil Eidaperre

Elizabeth Tähe

11.aprillil Kehtnas

Martti Kald

10.mail Vastja külla

Marti Puhkan

15.mail Rõue külla

Heldor Kängsepp

27.juunil Kalbu külas

60

Avo Vahtmäe

6.juunil Inglise külas

Anne Karilaid

23.juunil Lelles

Aita Arro

23.juunil Kehtnas

Marta Falilejeva

26.juunil Kehtnas

Kallid Mamma ja Vana!

*Kui ka astuda tuleb
üle aastate mäe,
ärge rõõmuta möödugu
ainuski päev.
Ja et süda teil kaua
noor oleks veel,
ikka tervist ja õnne
jätuks te teel!*

Palju-palju õnne sünnipäevaks!**Kodused-lähedased**

Kunstihuviline!

31.mail kell 15 avatakse Valtu
Seltsimajas**Sirkka Lasneri****kunstinäitus.**Näitus jääb avatuks
jaanipäevani.

Lelle kalmistupäev

on 14.juunil
algusega kell 12.
Teenib
õpetaja Mihkel Kukk

KOGU PERE POOD

KEHTNAS

Ootab ostjaid

E-R 10-18, L 10-15

Sisepääs Kehtna

tehnikumi punase ühiselamu
tagauksest.Müügil kasutatud
tööstuskaup, kodukaup,
tehnikat, riided ja jalanõud.

Iga päev lisame uut kaupa!

Olete alati teretunud!

Tel 051 42 709

Teade

Konstaabel**M. Kuusmann****puhkab**

**15. maist kuni 26. juunini
k.a. Teda asendab Andrus
Kaarsalu (tel 053 421 181),
kes võtab**

**kodanikke vastu ikka
neljapäeviti 13.00-16.00
Kehtna Lasteaias Siller
(endises Ühispanga
kontoris).**

Ostan

**1toalise mugavustega
korterit Kehtna vallas.
Püürkond pole oluline.
Tel 067 15 538**

Ostan

**2-3-toalise korteri
Lelles, Keavas või
Kehtnas.**

Tel 050 299 197

Ostan

**heas korras kaariku,
kalessi või vankri.
Tel 050 94 606
Mart**

OÜ Landeker

ostab

**kasvavat metsa ja
metsamaad.**

Hind kuni 90 000 kr/ha.

Ostame ka palki ja

paberipuud.

Tel 056 150 680

(Rapla mk),

051 10 415;

051 79 866,

faks 06 335 576

**Kino püüab Kehtnas
tegevust jätkata. Filme
saab vaadata juuni
lõpust. Huviliste
puudumisel tegevus
lõpetatakse.
Tulemas head filmid,
jälgige reklaami!
Pileti hind ~15 krooni.**

Südamlik tänu

**... Kaerepere naistekooli liikme-
tele, kes terve hooaja koos käisid
ja uudseid käsitöö- ning kunsti-
võtteid õppisid!**

Hooaja lõpetasime 20.mail.
Tehtud töid saab näha 26.juulil Valtu
Seltsimajas Rapla Kihelkonna-
päevade ajal.

Erilised tänud õpiringi juhendaja
Ebe Luigele ja õpiringi vanem Vilge
Saareoksale tehtud töö eest!

Kohtume sügisel jälle!

Helgi SUSSI,**Valtu Seltsimaja juhataja**

Valtu Pensionäride Klubi Koduläte

**... korraldab ka sel suvel eks-
kursiooni. Plaanis on sõit Ida-
Virumaale. Külastame kauneid
paiku Kalvis, Purtses, Ontikal,
Jõhvis, Kohtla-Järvel, Kuremäel,
Toila orus, Vasknarvas, Narvas ja
Kurtas.**

Sõit toimuks 8.-9.juulil. Ööbime
endises koolimajas. Kui enamus
soovib vaid ühepäevast reisi,
läheksime 8.juulil ja külastaksime
vähem kohti. Eakad, kes on sõidust
huvitatud, helistage juunikuu
jooksul tel 62 642 Linda Laurimäele
või tel 62 659 Helgi Sussile.

Ootame!

**Lõikan viljapuude oksid.
Revali talu, Sooaluste küla.
Tel 055 688239, 94 414.**

Enn Viitkar

Registreeritud surmad

Feliks Valbrit

(08.08.1925 - 24.04.2003)

Hertu külast

Aavo Kaljuvee

(03.11.1938 - 24.04.2003)

Lellest

Elfriede Pärnamägi

(31.05.1904 - 04.05.2003)

Inglise külast

Vaike Nõmmik

(05.08.1937 - 05.05.2003)

Saunakülast

Liidia Assin

(26.01.1918 - 06.05.2003)

Kehtnast

Jelena Mölder

(05.09.1913 - 09.05.2003)

Pae külast

Enn Hea

(07.03.1953 - 20.05.2003)

Pae külast